

AXA SİGORTA A.Ş.

VERGİ UYGULAMALARI

Mart 2008 tarihinde yürürlüğe giren Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmeliğinde sigorta yaptıran kişilerin sözleşme ve diğer aşamalarda bilgi eksikliklerinin giderilmesi ve her türlü değişiklik ve gelişmeden haberdar edilmesi için sigortacı tarafından yerine getirilecek görevlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu yönetmelik kapsamında sigorta poliçeleri üzerinden alınan vergiler ve fonlar şunlardır:

SEKTÖREL VERGİLER VE FONLAR

- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV)
- Yangın Sigorta Vergisi (YSV)
- Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu
- Güvence Hesabı

BSMV – Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi:

6802 Sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde tanımı yapılan Banka ve Sigorta Muameleleri vergisi, bu kanunun 28 ile 33 üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir. Prim üzerinden %5 bsmv hesaplanır.Kanun metni aşağıdadır.

YSV – Yangın Sigortaları Vergisi:

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primler üzerinden ödenen vergidir.Oranı %10'dur. Yangın Sigorta Vergisiyle ilgili hükümler, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 5. Bölümünde düzenlenmiştir. Yangın Sigorta vergisi ile ilgili kanun metni aşağıdadır.

Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu:

Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu, 19.07.1998 tarih ve 23407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Trafik Hizmetleri Geliştirme Fonu Yönetmeliği ile oluşturulmuştur. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 91. maddesine göre Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası)'dan tahsil edilen % 5'lik pay bu fona aktarılır.

Güvence Hesabı

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 14üncü maddesiyle oluşturulan Güvence Hesabı, 26.7.2007 tarih ve 26594 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Güvence Hesabı Yönetmeliği" ile düzenlenmiştir. Buna göre Hesabın gelirleri şunlardır:

- Her yıl sigorta şirketlerinin zorunlu sigortalar(otobüs zorunlu koltuk, tehlikeli maddeler, tüpgaz zorunlu,zorunlu mali sorumluluk ve zorunlu taşımacı sorumluluk) için tahsil ettikleri toplam safi primlerin yüzde 1'i
- Her yıl sigorta şirketlerinin Yeşil Kart Sigortaları için tahsil ettikleri toplam safi primlerin binde 5'i
- Zorunlu sigorta yaptıranların safi primlerinin yüzde 2'si oranında sigorta şirketine ayrıca ödeyecekleri katılma payları
- Yeşil Kart Sigortası yaptıranların safi primlerinin binde 5'i oranında sigorta şirketine ayrıca ödeyecekleri katılma payları

Hesaba başvurulabilecek haller

MADDE 9 –

(1) Hesaba;

- a) Sigortalının tespit edilememesi durumunda kişiye gelen bedensel zararlar için,
- b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar için,

c) Zorunlu sigorta teminat limitleri ile sigorta poliçesinde belirtilen teminat arasındaki fark kadar ödenecek bedensel tazminat tutarları için,

ç) Sigorta şirketinin malî bünye zaafiyeti nedeniyle sürekli olarak bütün branşlarda ruhsatlarının iptal edilmesi ya da iflası halinde ödemekle yükümlü olduğu maddi ve bedensel zararlar için,

d) Çalınmış veya gasp edilmiş bir aracın karıştığı kazada, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca işletenin sorumlu tutulmadığı hallerde, kişiye gelen bedensel zararlar için başvurulabilir.

(2) Ayrıca Hesaba, Yeşil Kart Sigortası kapsamında Türkiye sınırları içinde meydana gelen zararlardan dolayı Büroca tekemmül ettirilen hasar dosyalarının tazminat ödemesi için Büro tarafından da başvurulabilir.

(3) Hesap, sigorta şirketlerinin birinci fıkranın (ç) bendine istinaden rücu talepleri ile ilgili olarak topluca değerlendirme yapmak suretiyle bu şirketlerle hesap kapatmaya ve hesabın kapatılmasına yönelik anlaşmalar yapmaya yetkilidir. Bu takdirde, hangi sigortalılar için ödeme yapıldığı, sigortalı adı ve soyadı, poliçe numarası, hasar tutarı, hangi şirketten rücu edildiği bir liste halinde tutulur. Bu durumda, rücu eden şirketçe, listede yer alan sigortalılara rücu çerçevesinde yapılmış olan icrai ve yasal takipler derhal kaldırılır.

SAHIS SİGORTASI PRİMLERİNİN GELİR VERGİSİ MATRAHINDAN İNDİRİLMESİ

Çalışanların özel sağlık sigorta ve hayat sigortası primlerinin gelir vergisi matrahından indirilmesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca prime esas kazançta tabii tutulması ile söz konusu özel sağlık ve hayat sigortası primlerinin yıllık gelir vergisi beyannamesi veren mükellefler açısından değerlendirilmesi ile ilgili Denetim Şirketimiz Başaran Nas Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.'den alınan açıklamaları aşağıda dikkatinize sunarız.

1. Bordrolu çalışanlar açısından

1.1. Gelir Vergisi uygulaması

Gelir Vergisi Kanunu'nun (GVK) 63/3'üncü maddesine göre ücretlilerin kendilerine, eşine ve küçük çocuklarına ait;

- Türkiye'deki bir emeklilik şirketine yapmış oldukları bireysel emeklilik katkı payı ödemeleri ile,
- Türkiye'deki sigorta şirketlerine yapmış oldukları şahıs sigorta prim ödemeleri

gelir vergisi matrahlarından indirilebilecektir. Ancak indirim konusu yapılacak prim, aidat ve katkıların toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için ödenen primlerde, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini) ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

GVK'nın 63/3 üncü maddesine göre her iki ödemenin birlikte bulunması halinde şu sınırlamalara uymak gerekecektir;

- Şahıs sigorta prim ödemesi için indirim tutarı hiç bir zaman ücretin %5 ini,
- Hem sigorta prim ödemesi hem de bireysel emeklilik katkı payı ödemesi ile ilgili indirim toplamı ücretin % 10'nu ve
- Ödemelerin toplamı asgari ücretin yıllık tutarını geçemeyecektir.

1.2. 5510 Sayılı Kanun Uygulaması

5510 sayılı Kanun'un 80/b sayılı maddesine göre, özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin %30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları prime esas kazançta dahil edilmeyecektir. Bununla birlikte söz konusu kanun maddesinde sadece sağlık sigortalarından ve bireysel emeklilik katkı paylarından bahsedilmektedir.

Dolayısıyla, hayat sigortaları prime esas kazançta dahil edilecek olup, istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bununla birlikte, iş verenin çalışanı adına eşi ve çocukları için ödediği özel sağlık sigortası primleri ile hayat sigortası primleri de her halükarda prime esas kazançta dahil edilecektir.

“5510 Sayılı Kanununun 4 Üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (A) Ve (B) Bentleri Kapsamındaki Sigortalılar İle Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Sigortalıların Prime Esas Tutulacak Kazançlarına Dair Tebliğ”de yapılan açıklamalar uyarınca, işverenlerin yaptığı sağlık sigortası ve bireysel emeklilik katkı payı ödemelerinin yeni kanun uyarınca prime tabi olması gerektiği durumlarda (ödemeler toplamı asgari ücretin %30’unu aşılıyor ve kişiye yapılan ödemeler toplamı SSK tavanını aşmıyor ise) prim hesaplanacak kısmın brüt olarak dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Bununla birlikte, sigortalının özel sağlık sigortası ve bireysel emeklilik katkı payının ödendiği aydaki prime esas kazancının, ilgili aydaki prime esas kazanç üst sınırının üzerinde olması halinde, söz konusu özel sağlık sigortası ve bireysel emeklilik katkı payları takip eden iki ayda üst sınır aşılmamak kaydıyla prime esas kazancına dahil edilecektir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler uyarınca, uygulamalar ile ilgili örnek hesaplamalar aşağıdaki şekildedir.

ÖRNEK 1:

Aşağıdaki örnekte çalışanın brüt ücretinin SSK üst tavanının altında olduğu varsayılmıştır.

Senaryo 1: İşveren tarafından 100 TL özel sağlık sigortası primi (çalışan için) ve çalışan tarafından 25 TL özel sağlık sigortası primi (çocuğu için) ödenmektedir.

Senaryo 2: İşveren tarafından ödenen özel sağlık sigorta primi bulunmamakta, buna karşılık çalışan kendi adına 100 TL özel sağlık sigorta primi ödemektedir.

AÇIKLAMA	1. SENARYO	2. SENARYO
A. Brüt Ücret	3,500.00	3,500.00
B. Özel Sağlık Sigortası - Çalışan için işverenin ödediği prim	100.00	
C. Özel Sağlık Sigortası - Çalışanın çocuğu için çalışanın ödediği prim	25.00	
D. Özel Sağlık Sigortası - Çalışanın kendi adına ödediği prim	-	100.00
E. Yıllık asgari ücret sınırı	8,937.00	8,937.00
F. Brüt ücretin %5'i ($F=A*0.05$)	175.00	-
G. Damga vergisine göre brütleştirilmiş tutar (**)	100.66	-
H. Toplam Brüt Ücret ($H=A+G$)	3,600.66	3,500.00
I. Asgari Ücret (2010 Ocak ayı)	729.00	729.00
İ. SSK Sınırı - Asgari Ücretin %30'u ($I=I*0.30$)	218.70	218.70
J. SSK Matrahı ($J=A$)	3,500.00	3,500.00
K. SSK işçi primi ($K=J*0.15$)	525.00	525.00
L. Özel Sağlık Sigortası İndirimi (**)	125.00	100.00
M. Gelir Vergisi Matrahı ($M=H-K-L$)	2,950.66	2,875.00
N. Gelir Vergisi Oranı	15%	15%
O. Gelir Vergisi ($O=M*N$)	442.60	431.25
P. Damga Vergisi ($P=H*0.0066$)	23.76	23.10
Q. Yasal kesinti toplamı ($Q=K+O+P$)	991.36	979.35
R. İşveren tarafından sağlanan özel sağlık sigortası kesintisi	100.00	-
S. Net Ücret ($S=H-Q-R$)	2,509.30	2,520.65

¹Tabloda mavi ile boyanan alanlar veri olarak dikkate alınmıştır.

Notlar:

* Senaryo 2’de işveren çalışana adına prim ödemediğinden, bordroya yansıtılan herhangi bir tutar bulunmamaktadır.

** Senaryo 1’de ise çalışan adına ödenen toplam 100 TL, brüt ücretin %5’i sınırını ve yıllık olarak (100 TL*12=1,200TL) aşmadığı için gelir vergisi yükü doğmayacak, ödenen tutar asgari ücretin %30’unu aşmadığı (I < B+C) için ise SSK primi hesaplanmasına gerek olmayacaktır. Tutar sadece damga vergisine göre brütleştirilerek bordroda gösterilecektir.

a. Damga Vergisine tabi sigorta primi	100.00
b. Brütleştirme oranı (1-0.0066)	0.9934
c. Brüt Sigorta Primi (c=a/b)	100.66
d. Prim vergi toplamı - damga vergisi (d=c-a)	0.66

Çalışanın gelir vergisi matrahından 100 TL çalışanın özel sağlık sigortası, 25 TL çocuğu için çalışanın kendisinin ödediği özel sağlık sigortası olmak üzere 125 TL indirim konusu yapılabilecektir. Bununla birlikte çalışanın çocuğu için ödediği 25 TL tutarındaki özel sağlık sigortası primi, makbuz/dekont ibrazı şartı ile gelir vergisi matrahından indirilebilecektir.

ÖRNEK: 2:

Aşağıdaki örnekte çalışanın brüt ücretinin SSK üst tavanının üzerinde olduğu varsayılmıştır.

İşveren tarafından 150 TL özel sağlık sigorta primi (çalışan için) ve 150 TL hayat sigortası primi (çalışan için) olmak üzere toplam 300 TL ve çalışan tarafından 50 TL özel sağlık sigortası primi (çocuğu için) ve 50 TL hayat sigortası primi (kendisi için) ödenmektedir.

AÇIKLAMA	TUTAR TL
A. Brüt Ücret	5,000.00
B. Özel Sağlık Sigortası - Çalışan için işverenin ödediği prim	150.00
C. Hayat Sigortası - Çalışan için işverenin ödediği prim	150.00
D. Özel Sağlık Sigortası - Çalışanın çocuğu için kendi ödediği prim	50.00
E. Hayat Sigortası - Çalışanın kendisi için ödediği	50.00
F. Yıllık asgari ücret sınırı	8,937.00
G. Brüt ücretin %5’i (G=A*0.05)	250.00
H. Gelir vergisi ve damga vergisine göre brütleştirilmiş tutar (**)	59.28
I. Sadece damga vergisine göre brütleştirilmiş tutar (**)	251.66
J. Toplam Brüt Ücret (J=A+H+I)	5,310.94
K. SGK Matrahı	4,738.50
L. SGK Primi (L=K*0.15)	710.78
M. Özel Sağlık Sigortası-Hayat Sigortası İndirimi (***)	250.00
N. Gelir Vergisi Matrahı (N=J-L-M)	4,350.17
O. Gelir Vergisi Oranı	0.15
P. Gelir Vergisi (P=N*O)	652.53
Q. Damga Vergisi (Q=J*0.006)	31.87
R. Yasal kesinti toplamı (R=L+P+Q)	1,395.17
S. İşveren tarafından sağlanan özel sağlık ve hayat sigortası kesintisi	300.00
T. Net Ücret (T=J-R-S)	3,615.78

Notlar

* Çalışan adına işveren tarafından ödenen toplam 300 TL tutarındaki özel sağlık ve hayat sigortası priminin 250 TL’si gelir vergisi matrahından indirilebilir. Buna göre kalan 50 TL’nin gelir vergisi ve damga vergisi ile brütleştirilmesi gerekmektedir (aşağıdaki tabloda hesaplama yapılmıştır). 2010 yılı Ocak-Haziran dönemi için, SGK tavanı 4,738.50 TL olduğundan, işverence ödenen özel sağlık ve hayat sigortası primi ilave SGK primi

yükü doğurmayacaktır. Başka bir deyişle, çalışanın brüt ücreti zaten SGK tavanının üstünde olduğundan, ödediği prim SGK matrahına dahil edilmeyecektir.

GELİR VERGİSİ ve DAMGA VERGİSİ BRÜTLEŞTİRME	
a. Brütleştirilmeye tabi sigorta primi	50.00
b. Brütleştirme oranı(1-0.0066-0.15)	0.8434
c. Brüt Sigorta Primi (a/b)	59.28
d. Prim vergi toplamı (c-a)	9.28
d1. Damga vergisi	0.36
d2. Gelir vergisi	8.89 ²

** Çalışan adına işveren tarafından ödenen toplam 300 TL'nin 250 TL'si brüt ücretin %5'i ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarı sınırını aşmadığı için sadece damga vergisi ile brütleştirilecektir (aşağıdaki tabloda gösterilmiştir).

SADECE DAMGA VERGİSİ BRÜTLEŞTİRME	
a. Damga Vergisine tabi sigorta primi	250.00
b. Brütleştirme oranı (1-0.0066)	0.9934
c. Brüt Sigorta Primi (a/b)	251.66

Öte yandan çalışanın gelir vergisi matrahından indirebileceği toplam tutar 250 TL olduğundan çalışanın kendisinin ödediği toplam 100 TL'lik özel sağlık ve hayat sigortası priminin matrahtan indirimi mümkün olmamaktadır.

GELİR VERGİSİNDEN İNDİRİLEBİLİR TUTAR	
Toplam indirim	250
Özel sağlık - çalışan adına işveren tarafından ödenen	150
Hayat sigortası - çalışan adına işveren tarafından ödenen	100

2. Gelir vergisi beyannamesi verenler açısından açıklamalarımız

Maliye Bakanlığı, 13.08.2003 tarihli ve GVK-3/2003-3/Bireysel Emeklilik Sistemi-1 sayılı sirküler ile yıllık beyanname veren mükelleflerin ödedikleri özel sağlık sigortası primlerinin beyannamede ne şekilde dikkate alınması gerektiği hakkında açıklamalara yer vermiştir. Yıllık beyanname veren mükellefler vergi matrahlarının tespitinde bireysel emeklilik sistemine ödedikleri katkı payının beyan edilen gelirin %10'una kadar olan kısmını gelir vergisi matrahlarının tespitinde indirim konusu yapabileceklerdir. Bireysel emeklilik dışında kalan şahıs sigortaları için ödenen primlerin ise beyan edilen gelirin %5'ine kadar olan kısmı matrahın tespitinde indirim konusu yapılacaktır. Beyan edilen gelir olarak, yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları toplamından önceki tutar esas alınacaktır.

Bireysel emeklilik sistemi ile diğer şahıs sigortaları için ödenen primlerin birlikte olması halinde matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutar beyan edilen gelirin %10'u ile sınırlı olacaktır. Bu durumda şahıs sigorta primleri için %5 oranındaki sınır ayrıca aranacaktır.

Bununla birlikte, mükelleflerce ödenen prim ve katkı paylarının yıllık beyanname ile beyan edilen gelirden indirebilmesi için, bu prim ve katkı paylarının ücretin safi tutarının tespitinde ayrıca indirilmemiş olması gerekmektedir. Bununla birlikte, mükellefin eşi ve çocuklarının ayrı beyanname vermeleri halinde, eş ve çocuklar adına ödenen prim ve katkı payları öncelikle kendi gelirlerinden indirilecektir.

² Brütleştirme hesaplaması excel programındaki bölme işlemine göre yapılmış olup, hesaplama vergi tutarlarında küsurat farkları oluşabilmektedir. Bu nedenle asıl brütleştirme işleminin bordro programında yapılması gerekmekte olup, bordro programı ile yapılan brütleştirme neticesinde bu tip farklılıklar oluşmayacaktır.

ÖRNEK: 1:

2010 yılında ticari faaliyeti 200,000 TL kar ve serbest meslek faaliyeti 10,000 TL zararla sonuçlanan bir mükellefin, gelir vergisi beyannamesi matrahı 190,000 TL olarak tespit edilecektir. İlgili kişinin gelir vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapabileceği katkı payı ve prim tutarlarına ilişkin bilgiler ise aşağıdaki gibidir.

AÇIKLAMA	TUTAR TL
A. Beyan Edilen Gelir (*)	190,000.00
B. Özel Sağlık Sigorta Primleri Ödemesi	4,000.00
C. Hayat Sigortası Primleri Ödemesi	5,000.00
D. Asgari Ücretin Yıllık Tutarı	8,937.00
E. Beyan Edilen Gelirin %5'i (E=A*0.05)	9,500.00
F. Özel Sağlık ve Hayat Sigortası İndirimi	8,937.00

* Aşağıdaki tabloda yer aldığı üzere, şirket beyan ettiği geliri ticari faaliyet karından serbest meslek faaliyeti zararını çıkararak hesaplayacaktır.

a. Ticari Faaliyet Karı	200,000.00
b. Serbest Meslek Faaliyeti Zararı	(10,000.00)
Toplam Beyan Edilen Gelir (a+b)	190,000.00

Kişinin 2010 yılı için beyan ettiği gelirin %5'i 9,500 TL olarak hesaplanacak olup, gelir vergisi matrahından tenzil edilebilecek özel sağlık ve hayat sigortası primleri (2010 yılı) yıllık asgari ücretin toplamını aşamayacağından yukarıdaki örnekte gelir vergisi matrahından mahsuba konu edilecek olan tutar 8,937 TL olarak hesaplanacaktır.

Konu ile ilgili Gelir Vergisi tebliği ektedir.

256 SERİ NO'LU GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Resmi Gazete Sayısı 25901
Resmi Gazete Tarihi 09/08/2005

Kapsam

1. Giriş

Bireysel emeklilik sistemi ve şahıs sigortaları için ödenen katkı payı ve primlerin gelir vergisi matrahının hesaplanmasında indirimi ve bu indirimle ilişkin olarak katkı payı ve primlerin belgelendirilmesi konularında Bakanlığımıza iletilmiş sorulara ilişkin açıklamalar bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

2. İndirim Konusu Yapılacak Prim ve Katkı Payı Ödemelerinin Belgelendirilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 63 ve 89 uncu maddelerinde yer alan hükümler uyarınca şahıs sigortaları ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payı ve primlerin, belirli şartlar çerçevesinde, gelir vergisi matrahının tespitinde indirimi mümkün bulunmaktadır. İndirimin doğru bir şekilde uygulanabilmesi için ödeme tutarı ile tarihinin belgelendirilmesi gerekmektedir.

Prim ve katkı payı ödemeleri makbuz karşılığı doğrudan sigorta veya bireysel emeklilik şirketine yapılabildiği gibi, banka şubeleri, bankaların otomatik para çekme makineleri (ATM), internet veya telefon bankacılığı, kredi kartları veya posta çeki aracılığıyla da yapılabilmektedir.

Ödeme tutarı ve tarihinin; sigorta veya bireysel emeklilik şirketlerince düzenlenen makbuzlarla ya da ödeyenin adı ve soyadı, ödemenin ait olduğu dönem, ödenen prim veya katkı payı tutarı, ödeme yapılan sigorta veya bireysel emeklilik şirketinin ünvanı ve ödemenin türüne (Şahıs sigorta primi veya bireysel emeklilik katkı payı) ilişkin bilgilerin yer alması koşuluyla banka dekontları, otomatik para çekme makinası makbuzları, kredi kartı ekstreleri ve posta çekleri ile tevsik edilebilmesi mümkündür.

Ayrıca, sigorta poliçesi veya emeklilik sözleşmesinin bir örneğinin (fotokopisinin) işverene verilmesi halinde sigorta veya emeklilik şirketlerince faks veya e-posta yoluyla katılımcılara gönderilen makbuz örnekleri ile internet ortamında yapılan ödemelere ilişkin olarak bilgisayardan alınan çıktılar esas alınarak da indirim uygulanabilecektir. Bu durumda bir önceki paragrafta belirtilen belgelerden birinin ya da yapılan ödemelerin tutarı, dönemi ve tarihini gösteren sigorta veya emeklilik şirketlerince düzenlenmiş bir yazı veya ekstrenin, indirimin uygulandığı ücretin ilgili olduğu yılı izleyen yılın ikinci ayı sonuna kadar işverene iletilmesi gerekmektedir. Herhangi bir sebeple işten ayrılma olması durumunda söz konusu belgeler işten ayrılmadan önce işverene iletilecektir. Ancak, işverence uygun görülmesi halinde, işten ayrılma tarihinden itibaren bir ay içinde de iletilebilecektir.

Sigorta primi ve katkı payının sigorta veya emeklilik şirketine hizmet erbabı tarafından doğrudan ödenmeyip, işverenler aracılığıyla ödenmesi halinde (grup sigortası veya grup bireysel emeklilik sözleşmesi), sigorta poliçesi veya bireysel emeklilik sözleşmesinin bir örneğinin işverende bulunması ve bu poliçe veya sözleşmede sigorta priminin veya bireysel emeklilik katkı paylarının ödeme dönemlerinin, ayrıca bu dönemler için ödenecek prim ve katkı payı tutarlarının belli edilmiş olması kaydıyla, hizmet erbabı için işveren tarafından sigorta veya emeklilik şirketine ödenen ve/veya hizmet erbabının ücretinden kesinti yapılmak suretiyle tahsil edilen sigorta primi ve katkı payı, her bir kişi için ayrıca yukarıda belirtilen belgeler aranmaksızın ücretin vergi matrahının tayininde indirim olarak dikkate alınabilecektir.

3. Katkı Payı ve Primlerin İndirim Konusu Yapılacağı Dönem

Katkı payı ve primlerin vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi için, gelirin elde edildiği dönem ile ilişkili olması ve bu dönem sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

Gelir vergisi uygulamasında vergilendirme dönemi takvim yılıdır. Bununla birlikte, tevkif yoluyla ödenen vergilerde, istihkak sahipleri ayrıca yıllık beyanname vermeye mecbur değilse tevkifatın ilgili bulunduğu dönemler vergilendirme dönemi sayılmakta ve kesilen vergiler gelir vergisinin yerine geçmektedir. Buna göre, yıllık beyanname indirim konusu yapılacak prim veya katkı payının, beyannamenin ilgili olduğu yıl ile ilişkili olması ve bu yılın sonuna kadar ödenmesi, ücretlere ilişkin indirimde

ise ücretin ilgili olduğu ay ile ilişkili olması ve bu aylık dönemin sonuna kadar ödenmiş olması gerekmektedir.

Ölüm, kaza gibi risklere karşı yaptırılan şahıs sigortaları belirli bir dönemi kapsamakta ve bu dönem için hesaplanan prim peşin olarak veya taksitler halinde ödenebilmektedir. Birikimli sigortalar ve bireysel emeklilik sisteminde ise prim veya katkı payları aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık dönemler itibariyle belirlenebilmekte ve ödenmektedir.

Aylık bazda yapılacak indirimde, primin peşin ödenmesi veya taksit dönemlerinin bir aydan daha uzun belirlenmesi halinde, prim tutarı ilgili olduğu aylar dikkate alınarak (ödenmiş olması şartıyla) indirim konusu yapılacaktır. Oransal sınırlar (ücretin %10'u veya %5'i gibi) çerçevesinde kalsa dahi daha sonraki aylara ilişkin peşin olarak ödenen tutarların ödendiği ayda indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Yıllık bazda yapılacak indirimde de sadece gelirin ilgili olduğu yıla ilişkin prim tutarı indirim konusu yapılacaktır. Örneğin 1 Temmuz 2005 tarihinden başlamak üzere bir yıllık yapılan ve bedeli peşin olarak ödenen sağlık sigortası priminin altı aylık kısmının 2005 yılına, diğer altı aylık kısmının da 2006 yılına ilişkin beyannamede indirim konusu yapılması gerekir.

Genel bütçeye dahil idare ve müesseseler yaptıkları vergi tevkifatı için muhtasar beyanname vermemektedir. Ücretlerini peşin alan ücretlilerin, aylık dönemler itibariyle ödedikleri şahıs sigorta primleri ve bireysel emeklilik katkı payları, prim ve katkı payı ödeme belgesinin primin ve katkı payının ait olduğu ay içinde işverene ibraz edilmesi koşuluyla oransal ve mutlak sınırlamalar çerçevesinde izleyen aylara (bir sonraki aya) ait ücretlerin vergi matrahının hesabında indirim olarak dikkate alınabilecektir.

4. İlgili Olduğu Dönemde İndirilemeyen Prim ve Katkı Paylarının Durumu

Zarar beyanı ya da oran ve tutar sınırlamaları dolayısıyla yıllık beyannamede indirim konusu yapılamayan prim veya katkı paylarının daha sonraki yıllarda indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Aynı şekilde ücretlilerin ödediği prim ve katkı payının ilgili olduğu ayda indirilemeyen kısmı, izleyen aylara ait ücretin matrahından indirilemeyecektir.

5. Belirlenmiş Sınırların Üzerinde Yapılan Ödemeler

Bireysel emeklilik uygulamasında sözleşmede aksine bir hüküm bulunmaması halinde, sözleşmede ilgili dönemde ödenmesi öngörülen üzerinde ödenen katkı payı, ödeme tarihinden önceki son bir yıllık döneme ait ödenmemiş katkı paylarına mahsup edilmekte veya ödeme tarihinden itibaren azami bir yıllık dönemde ödenmesi gereken katkı payı olarak kabul edilmektedir. Diğer hallerde, katkı payının üzerinde yapılan ödemeler ilgili ödeme tarihindeki katkı payı olarak kabul edilmektedir.

Sözleşmede dönem için belirlenen katkı payının üzerinde ödeme yapılması ve bu ödemenin ileriki dönemler için ödenmesi gereken katkı payı olarak kabul edilmesi halinde, ödenen katkı payı ilgili olduğu dönemde indirim konusu yapılabilecektir. Sözleşmede o dönem için ödenmesi öngörülen katkı payı tutarının üzerinde ödeme yapılması ve bu fazlanın ödemenin yapıldığı döneme ilişkin katkı payı olarak kabul edilmesi halinde, indirim hakkı sadece o dönemle ilgili olarak kullanılabilir olup oran ve tutar yönünden sınırlamalar nedeniyle indirilemeyen kısım, daha sonraki dönemlerde indirilemeyecektir.

6. Geçmiş Dönemlere Yönelik Yapılan (Gecikmiş) Ödemelerin Durumu

Gelir Vergisi Kanununun 63 ve 89 uncu maddelerinde yapılmış olan düzenlemelere göre, ödenmemiş prim veya katkı payları, sigorta poliçesi veya emeklilik sözleşmesi bulunsa dahi indirim konusu yapılamamaktadır. Geçmiş dönemlere ilişkin olarak yapılan prim ve katkı payı ödemelerinin düzeltme yoluyla ödemenin ilgili olduğu dönemin matrahının tespitinde indirim konusu yapılması da mümkün değildir. Ancak ödemenin geçmiş dönem, cari dönem veya izleyen dönemleri de içeren bir ödeme olması halinde, geçmiş döneme ilişkin prim ve katkı payı tutarı da ödemenin ilgili olduğu kalan aylarda indirim konusu yapılabilecektir.

Örnek :

1.200,00 YTL aylık ücret geliri elde eden bir hizmet erbabı 01/01/2006 tarihi itibariyle kendisine ait hayat sigortası sözleşmesi yapmış olup, ilgili sigorta şirketine Ocak_Haziran 2006 aylarına ait (6 aylık) toplam 300,00 YTL sigorta primini 12/02/2006 tarihinde defaten ödemiştir. Sözü edilen ücretli sigorta primine ait makbuzu da 13/02/2006 tarihinde işverenine ibraz etmiştir.

Aylık dönemlerde ödenmesi gereken özel şahıs sigorta priminin bir defada toplu olarak ödenmesi halinde, ücretin vergi matrahının tayininde, primin bir aylık ücret gelirinin (1.200,00 YTL) %5'i olan 60,00 YTL'ye kadar olan kısmı indirim olarak dikkate alınabilecektir. Buna göre, altı aylık toplu ödenen prim tutarı makbuzun ibraz edildiği ay dahil olmak üzere, primin ait olduğu kalan ay sayısına bölünerek kalan her bir aya isabet eden aylık tutar ($300/5= 60,00$ YTL) tespit edilecektir. Bu tutar Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarının vergi matrahının tayininde indirim olarak dikkate alınacak, prim ödeme belgesinin işverene ibraz edildiği aydan önceki ay olan Ocak 2006 ayı için ise herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

7. Birden Fazla İşveren Olması Halinde Yıllık Miktar Sınırının Uygulanması

Birden fazla işverenden ücret alınması durumunda, yıllık asgari ücrete ilişkin miktar sınırlamasının ücretli tarafından verilecek bilgiler çerçevesinde yürütülmesi gerekir. Bu anlamda özellikle yıl içinde işe başlamalarda ileride doğabilecek sorunları önlemek açısından ücretliden sigorta primi ve katkı payı konusunda daha önce yapılan uygulamalarla ilgili olarak yazılı bilgi alınması gerekir.

8. Birikimli Hayat Sigortalarından Bireysel Emeklilik Sistemine Aktarım

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun Geçici 1 inci maddesi kapsamında mevcut birikimli hayat sigortalıların talep etmeleri ve sigortalıların ilgili mevzuatta öngörülen şartları haiz olmaları halinde, birikimlerini tüm hak ve yükümlülükleri ile birlikte bireysel emeklilik sistemine aktarabileceklerdir.

Böyle bir aktarımın gerçekleştirilmesi halinde, sigorta poliçesi 07/10/2001 tarihinden önce düzenlenmiş olsa da aktarım işleminden sonra yapılacak her türlü katkı payı ödemelerinin yeni sistem çerçevesinde vergi matrahının tespitinde indirim konusu yapılması mümkündür.

Tebliğ olunur.

6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU

Kanun Adı:GİDER VERGİLERİ KANUNU

Kanun No:6802

Kabul Tarihi:13/7/1956

Resmi Gazete Sayısı:9362

Resmi Gazete Tarihi:23/7/1956

İKİNCİ KISIM

Hizmet Vergileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi

I-Mevzu, Vergiyi Doğuran Olay

Madde 28-

(3297 sayılı Kanununun 16'ncı maddesiyle değişen şekli) Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2447 sayılı Kanununun 6'ncı maddesiyle değişen şekli) Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

2279 sayılı Kanuna göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini devamlı olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar. Bir şahsın münhasıran altın alım ve satımı ile uğraşması banker sayılmasını gerektirmez.

II- İstisnalar

Madde 29-

Aşağıda yazılı muameleler dolayısıyla alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır:

- Merkezleri Türkiye'de bulunan bankaların kendi şube ve ajansları ile veya bu şube ve ajansların birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,
- Merkezleri Türkiye dışında bulunan bankaların Türkiye'de mevcut şube ve ajanslarının birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar,
- Hususi kanunlarla her türlü vergiden istisna edilmiş olan esham ve tahvillerin, faiz, temettü ve ikramiyeleri **(5615 sayılı Kanununun 17 nci maddesiyle eklenen ibare. Yürürlük; 04.04.2007)** ile Merkez Bankasınca ihraç edilen likidite senetlerinden elde edilen faiz gelirleri,
- Bankaların müşterileri nam ve hesabına başka şahıs ve müesseselere yaptırdıkları hizmetler mukabili olarak aldıkları ve aynen mezkur şahıs veya müesseselere ödedikleri paralar,
- (3297 sayılı Kanununun 17 nci maddesiyle değişen bent)** Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınıflı işletmelerden sağladıkları kârlar,

f) (210 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değişen bent) Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu kanuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerden mütevellit karları,

g) 5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 6, 7, 8, 9, 10 ve 11'inci maddeleri ile 12'inci maddesinin (b) ve (c) fıkralarında zikrolunan işler dolayısıyla Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı lehine tahakkuk edecek paralarla, aynı kanunun 2'inci ve 13'üncü maddeleri gereğince, bankanın veya kuracağı ortaklıkların, yukarıda sayılan işlerin görülmesine veya tesislerin işletilmesine dair hakiki veya hükmi şahıslarla yaptıkları anlaşmalar dolayısıyla elde edecekleri paralar ve bankanın veya kuracağı ortaklıkların anlaşmalar yaptıkları hakiki veya hükmi şahıslar lehine aynı işler dolayısıyla tahakkuk edecek paralar,

h) 6266 sayılı Kanuna göre kurulan kan bankalarının mezkur kanunda yazılı işler dolayısıyla elde edecekleri paralar,

i) (5582 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle değişen bent. Yürürlük; 06.03.2007) Emeklilik sözleşmeleri, hayat sigortaları (hayat sigortalarında ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatlarının da ek teminat olarak verildiği sözleşmeler dahil) ve sağlık sigortaları ile ihracata ait nakliyat sigortalarında ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yapılan sigortalarda sözleşme ve poliçe üzerinden alınan paralar,

j) Mükerrer sigorta muameleleri ile retrosesyon muameleleri dolayısıyla alınan prim, komisyon vesair paralar,

k) (482 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle eklenen bent) Biçilmemiş veya toplanmamış her türlü tarım mahsulleriyle tarım hayvanları için akdolan zirai sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

l) (482 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle eklenen bent) Nükleer rizikolara karşı yapılan sigortalar dolayısıyla alınan paralar,

m) (4369 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi ile değişen bent. Yürürlük; 1.8.1998) Türkiye Halk Bankası'nın ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatiflerinin kefaleti altında esnaf ve sanatkarlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı adıyla aldığı paralar,

n) (2447 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle eklenen bent) Mevduat toplamayan bankaların açmış oldukları yatırım kredileri dolayısıyla kendi lehlerine aldıkları paralar,

o) (4008 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle eklenen bent) Bankaların, yetkili müesseselerin, özel finans kuruluşlarının ve PTT'nin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Kararlar ve bu kararlara dayanılarak çıkarılan tebliğlere göre Merkez Bankasına yapacakları zorunlu döviz ve efektif devirleri,

p) (4008 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 1.8.1994) Arbitraj muameleleri ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar,

r) (4369 sayılı Kanunun 63 üncü maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 1.8.1998) Kooperatifler aracılığı ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve bankalar tarafından açılan konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar.

s) (4684 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 03.07.2001) Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre yapılan birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi işlemlerinden doğan kazançlar.

t) (4697 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 07.10.2001) (5838 sayılı Kanunun 32/8 maddesiyle değişen ibare. Yürürlük; 01.03.2009) Emeklilik yatırım fonlarının, menkul kıymet yatırım fonlarının ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarının(4), sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,

u) (5582 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle değişen bent. Yürürlük; 06.03.2007) Bankalar, sigorta şirketleri, emeklilik şirketleri ve ipotek finansmanı kuruluşlarının kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılması sonucu kendi lehlerine kalan paralar,(5)

v) (5281 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 01.01.2005) 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci

maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar.

y) (5582 sayılı Kanununun 30 uncu maddesiyle eklenen bent. Yürürlük; 06.03.2007)İpotek finansmanı kuruluşlarının, konut finansmanı kuruluşlarının ve konut finansmanı fonlarının, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yaptıkları tüm işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar.

III- Mükellef, Matrah, Nispet

Mükellef:

Madde 30-

(5766 sayılı Kanununun 25 inci maddesiyle değişen madde, Yürürlük: Yayımını izleyen ikinci ay başı) Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. Sigorta aracılığı tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir.

Matrah:

Madde 31-

Banka ve sigorta muameleleri vergisinin matrahı 28 inci maddede yazılı paraların tutarıdır. Kambiyo alım ve satım muamelelerinde kambiyo satışlarının tutarı vergiye matrah olur.

(5766 sayılı Kanununun 25 inci maddesiyle eklenen fıkra, Yürürlük: Yayımını izleyen ikinci ay başı) Sigorta işlemlerinde verginin matrahı, bu işlem dolayısıyla poliçede yer alan prim tutarıdır. Prim tutarının hesabında, sigorta işlemi dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla sigorta aracılığına yapılan ödemeler indirim konusu yapılamaz.

Vergi matrahından gider ve vergi adı altında indirim yapılamaz. Bu kanunla alınan banka ve sigorta muameleleri vergisi matraha dahil edilmez.

(5615 sayılı Kanununun 17 nci maddesiyle değişen fıkra Yürürlük; 01.05.2007)Sigorta şirketleri, iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisinden indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilir.

Yabancı Para İle Olan Muameleler:

Madde 32-

Yabancı para üzerinden yapılmış olan muamelelere müteallik vergi matrahlarının tayin edilmesinde Maliye Bakanlığınca her altı ayda bir tesbit edilecek kurlar nazara alınır.

Nispet:

Madde 33-

(2447 sayılı Kanununun 8'inci maddesiyle değişen şekli) Banka ve sigorta muameleleri vergisinin nispeti % 15'tir. Kambiyo muamelelerinde nispet matrahın binde biridir.

(4761 sayılı Kanununun 5'inci maddesiyle değişen fıkra. Yürürlük; 22.06.2002) Bakanlar Kurulu, bu maddede belirtilen vergi oranını bankalar arası mevduat muameleleri, bankalar ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumlar arasındaki borsa para piyasası muameleleri ve diğer banka ve sigorta muameleleri için ayrı ayrı veya birlikte % 1'e, **(5615 sayılı Kanununun 17 nci maddesiyle değişen ibare. Yürürlük; 04.04.2007)** kambiyo muamelelerinde[3] ise sifıra kadar indirmeye ve yukarıdaki oranları aşmayacak şekilde yeniden tespit etmeye yetkilidir.

BKK İLE BELİRLENEN YÜRÜRLÜKTEKİ ORANLAR

f) Diğer banka ve sigorta muamelelerinde lehe alınan paralar üzerinden (98/11591 sayılı B.K.K. ile % 5. Geçerlilik; 1.9.1998, Yürürlük; 2.9.1998)

Kanun Adı: BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU

Kanun No: 2464

Kabul Tarihi: 26/5/1981

Resmi Gazete Sayısı: 17354

Resmi Gazete Tarihi: 29/5/1981

3. Yangın Sigortası Vergisi Konu:

Madde 40-

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primler; Yangın Sigortası Vergisine tabidir.

Mükellef

Madde 41-

Yangın Sigortası Vergisini, sigorta şirketleri ödemekle mükelleftirler.

Matrah

Madde 42-

Yangın Sigortası Vergisinin matrahı, yapılan yangın sigorta muameleleri dolayısıyla alınan primlerin tutarıdır. Sigorta şirketleri vergilendirme dönemi içinde iptal edilen yangın sigorta muamelelerine ait primleri, iptalin vukubulduğu döneme ait matrahtan indirebilirler.

Nispet

Madde 43-

Yangın Sigortası Vergisinin nispeti yüzde 10'dur.

Beyan ve Ödeme

Madde 44-

Mükellefler bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini ertesi ayın 20'nci günü akşamına kadar bağlı buldukları belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar.

Beyannamelerin şekil ve muhtevası Maliye ve Ticaret Bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.